

staven výroku o trestu, a že základní zásady o odvolání co do trestu platí i tam, kde odvolání směřuje proti výroku o podmíněném odkladu výkonu trestu. Nehledíc ani k tomu, již duch trestního řádu svědčí správnosti obdobného použití ustanovení, vyjádřeného v §u 295 tr. ř., na výrok o podmíněném odsouzení, neboť zásada §u 295 tr. ř., že to, co prospívá jednomu obžalovanému, má za stejných předpokladů prospěti i těm, kdož nepodali opravného prostředku, není ojedinělá, nýbrž proniká i v jiných ustanoveních trestního řádu, tak v §§ech 213, 290 a 477 tr. ř., a měl jí býti splněn požadavek spravedlnosti bez ohledu na předpisy o pravomoci a opravných prostředcích, čehož by v plné míře nebylo dosaženo, kdyby ona zásada neměla platiti při výroku o podmíněném odkladu výkonu trestu jedině z toho důvodu, že zákonodárce v zákoně, upravujícím tuto instituci, výslovně na zmíněnou případnost nepamatoval. Nelze tedy o tom pochybovati, že ustanovení §u 295 tr. ř. lze obdobně užiti též na výrok o podmíněném odkladu výkonu trestu. Důsledkem toho bylo zmíněný výrok i ohledně obžalovaných Ladislava P-y a Floriána T-a, ač nepodali odvolání, zrušiti a uznati, že se jim povoluje podmíněný odklad výkonu trestu se stanovením zkušební doby tří let.

Čís. 1890.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Pokud hanobení jednotlivce narázkou na jeho národnost jest hanobením národnosti, k níž patří.

»Obecný mír v republice« (§ 14 čís. 5. zákona) znamená »obecný mír uvnitř republiky«; jest ohrožen i nebezpečím poruchy klidného soužití občanů v jednotlivých obvodech nebo místech.

Po stránce subjektivní nezáleží na tom, že pachatel neměl úmyslu obecní mír ohroziti; stačí vědomí této možnosti.

(Rozh. ze dne 5. února 1925, Zm II 602/24).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako nalézacího soudu ve Znojmě ze dne 13. listopadu 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §u 14 čís. 5 zákona z 19. března 1923, čís. 50 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Rozsudek první stolice zjišťuje, že obžalovaný a jeho společníci zpívali německé písně, že buď Rudolf R. nebo Václav P. na ně zavolal »drž hubu německý pse« či »držte huby němečtí psi«, že pak obžalovaný dal P-ovi dva políčky volaje dvakráte »co povídáš český pse«, že bylo úmyslem obžalovaného, by těmito slovy hanobil český národ, že slova obžalovaného, jimiž byl český národ surově hanoben, byla způsobilá ohroziti obecní mír v obci H. a že si obžalovaný této možnosti byl vě-

dom. Zmateční stížnost obžalovaného napadá rozsudek, dovolávajíc se čís. 10 Šu 281 tr. ř. a dovozujíc, že skutek obžalovaného zakládá skutkovou podstatu toliko přestupku Šu 496 tr. zák. a nenaplnuje skutkové podstaty přečinu Šu 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, jímž byl stěžovatel uznán vinným. Projev stěžovatelův byl prý jen osobní urážkou Václava P-a, neporušil obecného míru, stěžovatel neměl ani úmyslu hanobiti český národ, ani úmysl ohroziti obecný mír a nebyl si vědom, že ruší obecný mír. Stížnost namítá, že osobní urážku, jež se stala mezi dvěma osobami, nelze trestati podle ustanovení zákona na ochranu republiky, který předpokládá, že byl hanoben národ nebo národní menšina. Námitka neobstojí. Nelze se uzavíratí názoru, že za jistých okolností bude možno shledati v hanobení příslušného jednotlivce hanobení celé skupiny, k níž přísluší, zvláště na př. při hanobení význačných představitelů národa, nikoliv jako osobností soukromých, nýbrž právě jako představitelů národního celku. Nelze proto spatřovati právní omyl v tom, že napadený rozsudek shledává ve slovní a skutkové urážce jednotlivého Čecha hanobení celého českého národa. O tom, zdali zvláštní okolnosti případu poukazovaly k takovému širšímu významu hanobení, rozhoduje nalézací soud na základě volného uvážení průvodního materiálu a přezkoumávání věcné správnosti tohoto výsledku skutkově zjišťovací činností nalézacího soudu vymyká se z rámce zrušovacího řízení, ač je dosti pochybným v životě soukromém shledávati v hanobení jednotlivce narážkou na jeho národnost hanobení národa samého.

I další námitky stížnosti vztahují se, pokud vycházejí ze skutkových předpokladů napadeného rozsudku, k objektivním známkám trestného činu a dotýkají se výroků o úmyslu a vědomí jen potud, že dokázaná mylnost rozsudečných názorů o objektivních známkách poukazovala by k tomu, že nalézací soud předpokládá ve zmíněných výrocích takový směr (obsah) zlého úmyslu a vědomí, jaký při správném použití zákona pro skutkovou podstatu trestného činu nestačí. Ani s těmito námitkami nelze souhlasiti. Skutková podstata přečinu Šu 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky nepředpokládá, že porucha obecného míru nastala. K opačnému názoru stížnosti hájenému nepoukazuje nadpis Šu 14. Slova »Rušení obecného míru« označují toliko povšechně povahu trestných činů v tomto Šu normovaných a neznamenají více, než že zákon tyto činy zakazuje a trestce, protože obecný mír porušiti m o h o u. (Srovnej rozhodnutí Sb. n. s. č. 1721.) A slovné znění a smysl zvláštního ustanovení Šu 14 čís. 5 nepřipouští ni nejmenší pochybnosti o tom, že tato skutková podstata jest za ostatních předpokladů naplněna již tím, že jednání pachatelovo může ohroziti obecný mír v republice, třebaže nebezpečí nevyvrcholilo ve skutečnou jeho poruchu. Avšak i co do rozsahu zákonem předpokládaného ohrožení (rušení) obecného míru je stížnost na omylu. Nevyžaduje se, by čin způsobil národnostní nepokoje, hromadné hnutí, přesněji že mohl způsobiti nepokoje zachvacující obyvatelstvo celé republiky nebo valnou část jeho. Slova »obecný mír v republice«, znamenají »obecný mír uvnitř republiky«. Máť zákon ve zmíněných slovech na zřeteli poměry uvnitř republiky, kdežto následujícími slovy »nebo její mezinárodní vztahy« přihlíží k poměru republiky k jiným státům, a rovnoběžnými předpisy odstaveců čís. 2 a 4 zakazuje i popuzování proti skupinám obyvatelstva, ba

dokonce proti jednotlivcům, ačkoliv z takového popuzování mohou nastati poruchy obecného míru jen v nepatrném místním rozsahu. Obecný mír je po rozumu zákona ohrožen i nebezpečím poruchy míru v jednotlivých obvodech a místech. Proto stačí s hlediska čís. 5 Šu 14 též i čistě místní ohrožení míru (srovnej rozhodnutí Sb. n. s. č. 1588) a nelze shledati právní omyl v tom, že rozsudek prvé stolice omezuje se ohledně účinků projevu stěžovatelova na zjištění, že slova byla způsobilá, by ohrozila obecný mír v obci H. Poukazuje-li rozsudek při tom na skutečnost, že v této obci není soužití Čechů a Němců právě to nejlepší, předpokládá zřejmě, že protivy mezi německými a českými obyvateli této obce beztak tu jsoucí mohly projevem stěžovatelovým býti vystupňovány v takovou nevraživost, která by hrozila vybějetí se násilnostmi. Obecný mír, t. j. klidné soužití občanů je však takovou duševní náladou obyvatelstva nepopíratelně ohrožen. Nezáleží konečně na tom, že stěžovatel neměl přímo úmyslu ohroziti obecný mír v republice. Stačí, že si byl (jak rozsudek zjišťuje) vědom možnosti, že slova jeho mohou ohroziti obecný mír v obci H. a že přes toto vědomí projev učinil.

Čís. 1891.

Jde o podvod, nikoliv o krádež, bylo-li připevněním svorky na elektrickém počítadle zabráněno, aby proud jím neprocházel.

(Rozh. ze dne 6. února 1925, Zm II 449/24).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 24. května 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem krádeže podle Šu 460 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nyní příslušnému okresnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost jest v právu, uplatňuje-li s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. nesprávný výklad zákona, jež spatřuje v tom, že nalézací soud podřadil čin obžalovaného zákonným ustanovením o krádeži. Má za to, že dlužno jej posuzovati jako podvod. Nalézací soud zjistil, že obžalovaný, který měl smlouvu o dodávání elektrického proudu s městskou elektrárnou, připevnil na počítadle svorku, což mělo za následek, že proud počítadlem neprocházel, takže jeho spotřeba nebyla správně vykázána a takto správu elektrárny uvedl v omyl co do skutečné spotřeby proudu v úmyslu, by byla poškozena na majetku. O krádeži nelze tu již z toho důvodu mluvíti, že odbírání elektrického proudu nestalo se bez svolení elektrárny, nýbrž na základě smlouvy, již elektrárna byla zavázána obžalovanému proud dodávati a obžalovaný byl oprávněn proud odebírat. Smlouvu tuto porušil obžalovaný způsobem trestním zákonem zapovězeným jen potud, že svým jednáním uvedl elektrárnu v omylu po té stránce, že neupotřebil více proudu, než na základě výkazu počítadla měl zaplatiti. Není proto třeba v tomto případě, kde již ze způsobu provedení činu vysvítá, že jde o